



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **O. I.**, zastoupena Mgr. Alešem Hájovským, advokátem se sídlem Tachov, nám. Republiky 57, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 4. 2005, č. j. 61 Az 139/2004 - 17,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se z a m í t á .**

II. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 7. 2004, č. j. OAM-2178/VL-10-03-2004. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu). Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno v souladu se zákonem a na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatelka v kasační stížnosti popisuje problémy, které měla se svým manželem a kvůli nimž a nedobré ekonomické situaci odešla z Ukrajiny. Dále uvádí, že o azyl požádala z důvodu legalizace svého pobytu v České republice; zpět na Ukrajinu se vrátit nechce,

neboť se bojí manžela (má obavu o svůj život). Domnívá se, že žalovaný i krajský soud pochybili, pokud se nezabývali možným udělením azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu; stěžovatelka má totiž zato, že její potíže s manželem lze pod důvody pro udělení humanitárního azylu zahrnout. Navíc v České republice žije řádným životem, pracuje a není trestně stíhána. Zároveň poukazuje na to, „že nebyly řádně hodnoceny důkazy, které byly prováděny v předcházejících řízeních“. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl. Poukazuje rovněž na výjimečnost humanitárního azylu a stěžovatelce doporučuje k legalizaci svého pobytu využití institutů v zákoně č. 326/1999 Sb.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Aniž by to stěžovatelka v kasační stížnosti výslovně zmínila, uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“) (*nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, vady řízení před soudem*), domnívá se totiž že soud pochybil, pokud neřešil, proč stěžovatelce nebyl udělen humanitární azyl. Dále důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (*vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytyčanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit*), namítá, že žalovaný postupoval nesprávně, když nerozhodoval o udělení humanitárního azylu a v neposlední řadě důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (*tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky*

soudem v předcházejícím řízení), tvrdí totiž že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu.

K tomu ze správního spisu vyplynulo, že dne 17. 6. 2004 stěžovatelka požádala o udělení azylu. Jako důvody uvedla ekonomické potíže a problémy se svým manželem, který ji obtěžoval a vyhrožoval jí. Jak vyplynulo z protokolu o pohovoru k důvodům své žádosti, stěžovatelka při pohovoru uvedené problémy potvrdila a dále sdělila, že o pomoc před manželem požádala policii, která jí však nepomohla s tím, že se jedná o rodinné problémy. Na nikoho dalšího se již o pomoc neobracela. Rozhodnutím ze dne 2. 7. 2004 žalovaný její žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, neboť stěžovatelka neuváděla skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 citovaného zákona.

Stěžovatelka předně namítá, že krajský soud pochybil, když se nezabýval tím, proč jí nebyl udělen humanitární azyl. S touto námitkou však nelze souhlasit. Krajský soud je totiž v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu zásadně (až na některé výjimky podle § 76 odst. 1 a 2 s. ř. s.) vázán uplatněnými žalobními body a pouze v mezích těchto řádně uplatněných žalobních bodů může rozhodnutí správního orgánu přezkoumat (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Rozsah přezkumu tak vymezuje žalobce. V daném případě stěžovatelka ve své žalobě, která byla na hranici projednatelnosti, toliko namítala, že správní orgán nesprávně zjistil stav věci (uvedla konkrétní ustanovení správního řádu, které považovala v daném řízení za porušené) a jeho rozhodnutí měla za nesprávné a nezákonné. Otázku možného udělení humanitárního azylu, případně pochybení žalovaného, který o jeho udělení nerozhodoval, vůbec nezminila. Krajský soud, který se touto otázkou nezabýval a ani zabývat nemohl, postupoval v souladu se zákonem. Stěžovatelka nemůže v řízení o kasační stížnosti vytýkat krajskému soudu, že se nezabýval něčím, co po něm v žalobě vůbec nepožadovala. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neobstojí.

Pokud jde o námitky, že žalovaný postupoval nesprávně, když nerozhodoval o udělení humanitárního azylu a že stěžovatelka podmínky pro udělení humanitárního azylu splňuje, tak těmi se nemůže zdejší soud s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. zabývat, neboť tyto důvody, stěžovatelka neuplatnila v řízení před krajským soudem (jak už je ostatně uvedeno výše), ačkoli tak učinit mohla. Vzhledem k charakteru řízení o kasační stížnosti, jako řízení, jehož předmětem je přezkum rozhodnutí krajského soudu a teprve jeho prostřednictvím rozhodnutí správního orgánu, je zásadně možné přezkoumávat jen ty důvody, které stěžovatel uplatnil v předchozím řízení před soudem v zákonné lhůtě a kterými se tedy soud mohl, resp. měl zabývat.

Nad rámec uvedeného je vhodné poukázat na to, že posuzování žádosti o udělení azylu ministerstvem se sestává z řady procesních a materiálních hledisek, obsažených v zákoně o azylu, které je nutno vidět v jejich vzájemné provázanosti a také souslednosti. Pokud totiž v řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona. Tento důvod však žalovaný vůbec nebyl povinen zkoumat, neboť žádost stěžovatelky zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, když správně zjistil, že jako důvody pro udělení

azylu uváděla pouze potíže ekonomického rázu a osobní problémy se svým manželem, což nejsou *skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu* (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68, přístupný na www.nssoud.cz).

Obecně lze pak poukázat na skutečnost, že udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž jeho neudělením nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem. Jak již ale bylo uvedeno výše, v posuzovaném případě byla žádost stěžovatelky o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu a žalovaný tak vůbec nebyl povinen se důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu zabývat (navíc stěžovatelka ve správním řízení ani žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu neuváděla; potíže s manželem za takovéto důvody jistě považovat nelze). Ani důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. tak nebyly shledány.

Namítá-li stěžovatelka, že nebyly řádně hodnoceny důkazy, které byly prováděny v předcházejících řízeních, nejedná se o řádně uplatněný důvod kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud se jím proto nemůže zabývat. Řádně uplatněný důvod totiž musí vedle právního hodnocení (které však není nezbytné) obsahovat zejména skutkové okolnosti. V této námitce však stěžovatelka vůbec nekonkretizuje, jaké důkazy nebyly řádně hodnoceny, ani neuvádí, v čem toto nesprávné hodnocení spatřuje. Nedává tak soudu možnost tuto námitku přezkoumat.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu